

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50

Felolvasó szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
 Kiadók és Iptulajdonosok:
HOFFMANN és KRÖNOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Augusztus 2.

Debrecen, augusztus 1.

Olvasom a szabadságharc történelmét most, érett férfi észszel. Lelkesedésemet mérsékelem a nagy csaták leírásának olvasásakor, objektív, kritikus szemmel igyekezem mérlegelni az eseményeket. És én is csak oda jutok, a hova jutottak a csaták nagy ösmérései, hogy ez a harc lehetetlenül szervezett önvédelmi küzdelem volt, s hogy más sorsa a nemzetnek a bukásnál nem lehetett. Az ország a legválóságosabb időkben sem tudott 130 ezer embernél többet csatasorba állítani, s Kossuth lángszavára a megajánlott ujoncok fele sem vonult a nagy nemzeti ügy megvédelmezésére.

Hogy mi volt ennek az oka, elmondják az akkori korszak krónikásai. Görgey hatalmi vágya, diktatori örülete, a vezérek örökös villongása. Kossuth személye elleni örökös bizalmatlanság, a békepárt hitvány cselszövése mind mind lehetlenné tették Kossuth Lajos emberemészítő küzdelmeit, s megakadályozták, hogy ez az ember, a ki zseniális politikus és egyben zseniális hadvezér is volt, végrehajtsa azt, a miért éjt napot egybetéve dolgozott, a

magyar hadsereg korrekt szervezését, tökéletes felszerelését.

A debreceni szomorú csatavesztés is ennek a vezéri ármánykodásnak volt a következménye. Hogy Nagy Sándor vesztett honvédek futása után orosz lovak patái csapkodtak végig Debrecen utcáin, és hogy ezután a csatavesztés után egymásután következtek a nagy tragédiának utolsó jelei, az mind Görgeynek és consorteseinek köszönhető. De köszönhető azoknak a gaz, aulikus mágnásoknak is, a kinek közbelépése akadályozta meg, hogy az ország minden fegyverfogható fia talpra álljon. Tény az, hogy ma egy esztendőben több erős, fegyverbiró férfiú vándorol ki Amerikába, mint amennyi 1848/9-ben a szabadságharc idején fegyvert fogott.

Mártírok voltak tehát, a szabadság mártirjai azok a hős honvédek, a kinek emlékét Debrecen polgársága kegyelettel ápolja, ma pedig a derék tanuló ifjuság magasra gyujtja az áldozati oltár lángját sirjuk felett. Ötvenhét év után már nincs he ye ez elzékenyülésnek, az olcsó fellángolásnak csak a tanulságoknak.

Ha mégegyszer csatarendbe kell állani ennek a nemzetnek, hogy meg-

védelve alkotmányát, vére hullásával szentesitse alkotmányának biztositékait, az csak úgy lehet dicsőséges szabadságharc, ha a nemzet minden ép fia fegyvert fog a nemzetért — és úgy áll csatasorba.

Más tanulságot nem beszélnek azok a suttogó akáclombok sem, a melyek lassan hullatják már már sárguló leveleiket a debreceni honvédsirokra.

Loyalis vizitek.

Egy kis referáda a királynak.

Wekerle és Andrássy Bécsben.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 1.

A parlament kapui huzamosabb időre bezárultak — a törvényhozás egyelőre befejezte működését. Wekerle Sándor és gróf Andrássy Gyula nem tehetvén okosabbat, elutaztak Ischlbe, és kihallgatáson jelentkeztek az öreg királynál. A kihallgatásnak komolyabb jelentősége ezuttal nincs. A félhivatalos így számol be az audienciáról.

Ischlből táviratozzák: Wekerle

redtek meg. És viszontláthatta a kis pajtását is, a jegyzőék Mariskáját.

Hogy megnőtt! Már tizenhat éves. Milyen nagyra nőtt, milyen szép! Hány-szor vette az ölébe mikor még kicsi volt és tanította verset mondani. Talán azért is pirult el, mert visszaemlékezett mikor megfogta a kezét és a szemébe nézett.

De csakhamar régi jó pajtások lettek. Hogy nevetgéltek, mikor felujították a régi, kedves órák emlékeit. Mikor felmászott egyszer a vén tölgyfára ott a kert végén, hogy a varju fészket leszedje és elszakadt a nadrágja, aztán sirni kezdett.

A kis Mariska is úgy megsajnálta, hogy ő is rágyujtott és aztán sirtak együtt. Milyen boldog volt ő akkor, még talán most sem olyan boldog. Olyan jól esett nevetni most, de olyan jól, hogy sirni szeretett volna, sirni, míg minden könye elapad.

Milyen örömmel nézték a két nevető fiatait a jó jegyző bácsi és a jegyző néni. Nem annak a fiatal embernek a magas rangját látták, eszükbe sem jutott, hanem csak azt, hogy mennyire örülnek a fiata-

lok egymásnak. Ebéd közben fel is köszöntötték őket az öregek. Milyen más volt az ő felköszöntőjük, mint a nagy urak toószjtjai. Nem komplikált körmondatok, nem szónoklattani formák, csak egyszerű szavak, amiket a szívük sugallt, de azok éreztették a szeretet kifejezhetetlen érzését és áthatották a lelkét, amely velük rokon volt. Nem kell ékes szólás, hogy áthasson a szó, nem kell a szónak szónoki elrendezés, csak érzés, amikor kimondjuk és tudjon érezni, legyen szive, legyen lelkünkkel rokon, aki meghallgatja. Mi volt az ő környezetének egy jó kívánsága? Egy titkos gondolat leple. És mi volt ezeké? Egy láncszem, mely örökké hozzájuk fűzőn. Mikor asztalbon-tásra került a sor, akkor érezte mennyivel gazdagabb és hogy az élet mérhetetlen sok keserve neki is juttatott néhány szerető szívet, akikhez hű maradt a nagyvilági élet forgatagában. Akiket nem vett meg, mert nem is vethetett, de tudott becsülni értékük szerint. Olyan meleg volt azoknak a kézzorításuk, annyi biztató szeretetet fejezett ki. Az öregek to-

Mariska.

Írta: Orbók Attila.

(Folytatás.)

Befordult a kocsi a tisztartóék udvarára. A vendéget az ajtóban Mózes bácsi és a tisztartóné fogadták, arcukon nem a hizalgó alázatossággal, hanem az őszinte örömmel. Milyen boldog volt, hogy újra láthatta ezeket a becsületes arcokat, a viszontlátás őszinte örömkönyveit, melyeket nem vált ztatott meg az ő magas rangja. Mégis minden, minden a régi volt és most már kezdett hiinni. Az első szobában még egy néhány jó emberrel találkozott. A jegyző családjával, akikkel annyi boldog órát töltött el gyermekkorában, amikor már álmodozott a nagy rangról, a fényes ruhákról, a nagy urakról, de nem olyanokról, akik között élete egy részét, legszebb részét töltötte el. Találkozott a tanító mesterével, akitől a betűket tanulta rajzolni, a pappal, akitől megismerte az Isten igéjét. Mind a régi becsületes arcok, csak a fejek feh-

Ruhatisztító

Széchenyi-u. 42. sz.

Telefon 323 sz. Telefon 323. sz.

miniszterelnök ma délelőtt tizenegy órákor kihallgatáson jelent meg a királynál és egy óránál hosszabb ideig volt a király dolgozószobájában. A miniszterelnök a kormányzati folyóúgyekről tett előterjesztést ő felségének és szóba került a delegáció összehívásának a kérdése is. A kihallgatás folyamán ő felségének az őszi parlamenti ülészek alatt tervezett budapesti tartózkodásáról is volt szó. Wekerle után Andrassy belügyminiszter jelent meg a királynál. Mind a két magyar miniszter a délután látogatást tesz az udvarnak itt tartózkodó tagjainál, félhárom órákor pedig ismét megjelennek a király villájában, ahol hivatalosak az udvari ebédre.

Egy másik hivatalos távirat a szorgalmas miniszterelnök jövődö terveiről ad hirt. Szól pedig a következőleg:

Ischl, augusztus 1. Wekerle miniszterelnök nyári szabadságáról terjesztett hírek alaptalanok. A miniszterelnök egész nyáron hivatalában marad és nem megy szabadságra.

Wekerle és Andrassy tudósítónk jelentése szerint holnap érkeznek haza Budapestre.

Polónyi és a budapesti ügyvédek.

Izgalmas közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 1.

Rendkívül nagy érdeklődés előzte meg a budapesti ügyvédi kamara mai közgyűlését. Az összehívását, amint ismeretes, az utolsó idők eseményei tették szükségessé, első sorban Polónyi Géza igazságügyminiszternek a sajtószabadság ellen való állásfoglalása. A miniszter tudvalevőleg kereken kijelentette a képviselőházban, hogy bár neki éjjeli ügyészei nincsenek, de vannak „kötelességüket éjjel-nappal teljesítő ügyészei” s ezek — ha szük-

vább iddógáltak pipaszó mellett, az asszonyok a tornáca vonultak beszélgetni és ő a kis pajtásával kiment a kertbe, a mezőre, ahová minden fához, minden kőhöz egy-egy emlék fűzte. Kézénfogva bejárták a buzakalászos mezőt és úgy el tudtak beszélgetni a multról, a virágos rétről, a daloló madarakról és a jövőről. Aztán lepihentek egy nagy szomorufűz árnyékába. A falevelek sejtelmesen susogtak valamit. A lány szépen összerakosgatta a buza- virágot és a pipacsot, amit ütközben szedett, a fiatal ember pedig beszélt neki az életről.

A lány csak néha szólt halk, reszkető, sejtelmes hangon, suttogva, mint annak a fának a levelei.

Este előállt a jegyzőék kocsija, hogy haza vigye őket a falujokba. Némán állt a kocsi előtt, mert újra a magányosság nyomasztó érzése nehezedett lelkére. Nehéz volt az elválás nagyon. Csak éppen azért tudta meg, hogy mi a boldogság, hogy annál inkább érezte a boldogtalanságot. Mikor felségitette a kocsira Mariskát és

ség lesz rá — a lapelkobzásoktól sem fognak visszariadni. Az ügyvédi kamara, mely a darabont kormányának a sajtószabadság ellen való merényleteit a legszélesebben elítélte annak idején, nem maradhatott most se tétlenül s ezért jöttek össze ma is tiltakozásra az ügyvédi kar tagjai.

De szól a tiltakozás Polónyi miniszternek egy másik rendelete ellen is, az ellen, amely a kabinet noir intézményét éleszti tel, egészen abban a formában, amint az a törvénytelen Fejérváry-kormány alatt graszszált. Sőt a mostani igazságügyminiszternek a rendelete még abszolutisztikusabb, mert ez minden „terhelt”-nek a levelezését ha akárcsak a rendőrség kívánja, felbonthatónak mondja.

A közgyűlést Szivák Imre kamarai elnök nyitotta meg, a kamarának mintegy 4-500 tagja jelenlétében. Az elnök mellett foglaltak helyet az emelvényen dr. Baracs Marcel kamarai ügyész és dr. Papp József kamarai titkár.

Határozati javaslat, szemben a kamara vezetőségének álláspontjával, kettő cirkulál már a közgyűlés megnyitása előtt. Az egyiket dr. Vázsonyi Vilmos, a másikat dr. Kadosa Marcell terjesztette be.

Ezek a következők:

Dr. Vázsonyi Vilmos: Határozati javaslat. A budapesti ügyvédi kamara tiltakozik az 1896. XXXIII. törvénycikknek az Igazságügyminiszter ur által nyújtott olyan értelmezése ellen, mely szerint ezen törvény és rendelet a sajtótermékek előzetes lefoglalását megengedi. E rendeletet törvénybe ütközőnek és a közszabadság szempontjából veszedelmesnek nyilvánítja. A kamara Lányi alatt állást foglalt, ahhoz az álláspontjához most is ragaszkodik és kárhoztatja, hogy egy alkotmányos kormány minisztere szabadságellenes eszközkhöz nyúl.

Dr. Kadosa Marcell: Hat. javaslat. A budapesti ügyvédi kamara megbotránkozását fejezi ki a felett, hogy a tagjai sorából lett igazságügyminiszter ur első kormányzati ténykedései közé oly rendelet kiadása tartozott, amely a kabinet noirt igazságszolgáltatási intézménynyé teszi és a bünvádi perrendtartás hézagába olyan rendelkezéseket helyez el, a

megfogta azt a kis barna kezét, úgy érezte, hogy soha, soha sem kellene elereszse, hanem mindig, az egész életen át tartsa. A kocsi kirobogott, nem hagyva maga után csak a felvert port és a földön egy kis gyöngyházgombot, ami a lány kabátjáról szakadt le, mikor felszállt. Némán, elhagyatottan állt, meggörnyedve és nézett a kocsi után, míg el nem tűnt és azután is a semmiségbe. Egyszer csak önkéntelenül lehajolt és felvette a porból azt a kis gyöngyházgombot. Egy könny csordult ki a szeméből és végig folyt halvány arcán, aztán lehullott a porba.

Sok idő elmúlt azóta. Ő is élte tovább nagyvilági életét, járt az operába, fényes estélyekre, bálókra és ki tudja, talán el is felejtette Mariskát, az ő kedves kis pajtását. En csak annyit tudok, hogy egyszer sok-sok év múlva ezután a kis történet után mikor elmentem hozzá látogatába, ott láttam a fiókjában azt a kis gyöngyház gombot és néhány szálszár, színehagyott buza- virágot és pipacsot.

Vége.

melyek alkalmasak az alkotmány leghatályosabb biztosítékának: a sajtószabadságnak megfojtására. Különösen kárhoztatódnak találja a budapesti ügyvédi kamara az igazságügyminiszter rendelkezését azért, mert rendelete majdnem szó szerint való megismétlése a Lányi-féle rendeletnek, amelynek így a törvényesség szentesítését adja meg. Utasítja a közgyűlés az elnökséget: Intézzon feliratot a miniszter urhoz, oly értelemben, hogy a budapesti ügyvédi kamara a sérelmes rendeletnek hatályon kívül való helyezését kéri.

Baracs Marcel, a kamara ügyész előbb az Eötvös-Vázsonyi-féle indítványt olvasta fel, amelyet zajos helyesléssel fogadtak a jelenvoltak, majd a Kadosa-féle indítványra került a sor, végül pedig a Milassin indítványára, amely Polónyinak bizalmat szavaz és bizik benne, hogy megóvja a sajtószabadságot. Az utóbbi indítvány felolvasásakor nagy vihar tört ki, amelynek lecsillapulta után Baracs Marcel kamarai ügyész beszélt.

Baracs Marcel beszéde után többen jelentkeztek szólásra. Az ülés végéről távirati rovatunk számol be.

Debrecen emlék-ünnepe.

Az augusztus 2-iki csata évfordulója.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 1.

A szabadságharc szomorubb napjából Debrecen város népének is kijutott egy. Ez a mai nap, az augusztus 2-iki csata napja.

Az évfordulót ötvenhét év multával ünneppé avatta az emlékezés. A szomorú évfordulót minden esztendőben kegyelettel üli meg a város közönsége.

Elértünk ehhez az évfordulóhoz. Holnap csütörtökön kimagasló ünnepek keretében fog áldozni a város népe az elhunyt hősök emlékének.

Ma este már lobogókat lengetett a szellő városszerte s ez mintegy felhívás volt a holnapi ünnepekre.

A főiskolai ifjuság az idén a következő programmal rendezti a gyászünnepeit:

A Petőfi szobornál: 1. Nemzeti dal. Petőfi Sándortól. Eneki a Petőfi dalkör. 2. Emlébeszéd. Tartja Miszti Mihály főisk. szenior. 3. A szobor megkoszoruzása a Petőfi dalkör nevében H. Sinay Imre titkár által. 4. Az első honvéd. Költemény Katona Gyulától. Szavalja Balla Bertalan joghallgató. 5. Szabadságdal. Huber Károlytól. Előadja a Petőfi dalkör.

A Szabadság szobornál: 1. Csata dal. Huber Károlytól. Előadja a Munkás dalegylet. Emlébeszéd. Tartja Oláh Béla joghallgató. — 3. Honvédek emlékezete. Szavalja Földessy József hittanhallgató. 4. Alkalmi ének. Előadja a Kossuth dalkör.

A Szabadság szobortól ünnepélyes kivonulás a honvédtemetőbe az Egyetértés dal- és zeneegylet vezetése mellett.

A honvéd temetőben: Rákóczi a háton. Lányitól. Eneki a Debreceni dalegylet. 2. Emlébeszéd. Tartja Vargha Antal hittanhallgató. 3. Megkoszoruzása a honvédszobornak a főiskolai ifjuság által. 5. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Szabó István hittanhallgató. 6. Gaál Ferenc: Kossuth-dal. Eneki az Egyetértés dalegylet.

Gyülekezés a főiskola udvarán, d. u. egynegyed 4 órákor, megkezdődik fél 4 órákor a Petőfi szobornál.

Este 8 órákor a nagyerdői vigadóban a Petőfi dalkör ünnepi estélye.

Pör a hamis fogak miatt.

Náthán a bölc.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, augusztus 1.

Nem a Lessing bölc Náthánjáról van szó, hanem egy másik nem kevésbé bölc Náthánról, aki posztóban utazik és úgy látszik minden eszközt képes fölhasználni arra, hogy üzletet csináljon. Legutóbb hozzánk érkezett vidéki körútjában Salzberger Náthán és egyik debreceni szálló omnibuszán hajtott be a városba. Mikor megérkeztek a szállóba, rémült hangon kezdett kiabálni Salzberger:

— Hol a kofferom, az én drága kofferom, amit föltettem az omnibuszra?!

A szálló személyzete összefutott és élén a szállodással tüvé tettek minden zegzugot, de a koffernek nem akadtak sehol se nyomára. A posztóban utazó vigéc kétségbe volt esve, elátkozta az egész várost és órák hosszáig siratta a kofferjét ami nélkül ő most enni nem fog tudni.

— És miért nem fog tudni enni — kérdezte a szálló tulajdonos.

— Mert a kofferben volt a hamis fogsorom is, ami nélkül nem tudok enni.

Salzberger azonban nemcsak a fogsorát kereste, hanem drága arany neműeket, ujdonatú elegáns ruhákat, amelyek állítólag mind az elveszett kofferben voltak, és mivel a koffer nem került meg, be is perelte a szálló tulajdonosát kártérítésért. Az elveszett kofferben levő ruhák és aranyeműek értéke fejében 1000 koronát követelt és ügyének vitelével — miután elkelt az utaznia — egy helybeli ügyvédet bizott meg.

Náthán ur nap nap után sürgető leveleket küldött ügyvédjéhez, hogy mikor hajtja már be az 1000 koronát, tegnap azonban, bizonyára Salzberger őszinte megdöbbenésére, megtalálták az elveszett koffert. A rendőrség kinyitatta és találtak benne néhány darab teska fehérneműt, egy hózentragert, egy pepita nadrágot és a hamis fogsort, amik együttvéve testvérek között megérnek 10 koronát. Így esett el Náthán az 1000 korona kártérítés-től. Hanem az elsíratott kofferjét azt utána küldik Bécsbe.

Hirek mindenfelől.

— **Hock János kecskeméti plébános.** A Bogyó Pál prelátus halálával megüresedett kecskeméti róm. kath. plébánia betöltése az őszszel kerül sorra. Mint nekünk írják, a kecskeméti a tekintélyes és gazdag jövedelmű plébánosi tisztségre Hock Jánost óhajtják megnyerni, aki tudvaleg a kecskeméti alsókerület képviselője. Hock János kecskeméti hívei úgy vannak értesülve, hogy a kitűnő szónok hajlandó volna a kőbányai plébániát a kecskemétiével föleserélni.

— **Automobil-szerencsétlenség egy próbautazásnál.** Bártfáról táviratozzák: Tegnap Bártfa és Bártfaiúred községek között automobil-szerencsétlenség történt. A két község között automobil közlekedést akarnak létesíteni s ezért tegnap próbautazást rendeztek. Az automobilban a soffőrön kívül még ketten ültek. A próbautazás közben a fék egyszerre felmondta a szolgálatot, és az automobil a hat méter magas tölésről a Topoly folyóba esett. A soffőr nagyon, a többiek kevésbé sérültek meg. Az automobil gyárosa ellen megtették a bűnvádi feljelentést.

A sikkasztó vasuti pénztárnok.

Az eltűnt 33 ezer korona.

— Saját tudósítónktól. —

Marosvásárhely, aug. 1.

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról a nagy sikkasztásról, mely a marosvásárhelyi vasuti pénztárban történt. Tudósítónk táviratozza, hogy Gergely Árpád marosvásárhelyi vasuti pénztárnok, mint az eddigi vizsgálat kiderítette, körülbelül 33.000 koronát sikkasztott. A marosvásárhelyi rendőrség tegnap az összes határszéli rendőrséget táviratilag értesítette a sikkasztásról és Gerely személyleírásáról. A sikkasztó pénztárnok 30 éves, magas, barnaszemű és bajszu, szálas ember, borotvált arcu. Hat év óta szolgált Marosvásárhelyen. Pontos, szorgalmas tisztviselőnek ismerték, akit a meggazdagodás vágya üldözött. Különböző vállalatokba bocsátkozott, bérleteket tartott és marhával is kereskedett.

Az állomás fizetését magához véve, amely egyéb hivatalos pénzzel együtt 33.000 koronát képviselt, többé nem jött hivatalába. Tegnap reggel, mivel nem jelent meg a szolgálatban, az állomásfőnök délelőtt 10 órakor lakására küldött, de már nem találták otthon. Azonnal telefonáltak a kolozsvári üzletvezetésnek és Balla állomásfőnök a rendőrségen jelentést tett. Lakását és a hivatalos helyiséget Péterfy rendőrfogalmazó átvizsgálta. Íróasztalán dr. Szász Károly szerkesztőhöz címzett négyoldalos levelet találtak, amelyben elmondja, hogy előtte csak két ut állott: agyonlőni vagy megszökni. Ő ez utóbbit választotta, mert családja érdekében ezt célszerűbbnek látta. Szökésére, úgy látszik, előre készült. A rendőrségnél július 25-én egész Európára szóló utlevelet váltott.

A tegnapi nyáradszeredai hetivásáron marháit eladta, váltókra pénzt szerzett és a marosvásárhelyi cukorgyártól répatermésére előlegül 6000 koronát vett fel. Magával vitt tehát körülbelül 50—60.000 koronát. Az eddigi nyomozás szerint hétfőn délután fél 6 órakor indult Brassó felé. A sikkasztónak négy gyermeke van. Családját apósa pártfogásába ajánlotta. A vasuti sztrájk alkalmával Gerely vezető szerepet vitt.

Az oroszországi forrongás.

A дума-képviselők kiáltványa.

Stolypin miniszterelnök reakcionárius.

— Express tudósítás. —

Budapest, augusztus 1.

Stolypin miniszterelnök minden nap utnak ereszt egy egy újabb nyilatkozatot, amelyben azt erősíti, hogy az államrendet semmi veszély sem fenyegeti és hogy az új kormány zavartalan csendben fogja folytathatni munkálkodását lassu

reformok terén. De úgy látszik, hogy a nyilatkozatok inkább a külföldnek szólnak, amely a legutolsó börzekezéskor rázkódásai után ugyancsak rászorult egy kis megnyugtatóra. Legutolsó nyilatkozatában, melyet egy német újságíró előtt tett Stolypin, elmondotta, hogy a дума újra való egybehívását azért halasztották jövő márciusig, mert ez idő alatt egész sereg áldásos törvényjavaslatot akar elkészíteni az új kormány, hogy ezeket majd az új дума tárgyalhassa.

Egyébként az általános sztrájkokról, a melylyel a forradalmárok fenyegetőznek, éppenséggel nem fél, mert a kormány eltökélt szándéka, hogy minden államellenes zavargást a legnagyobb erővel elfojtsa. Erre pedig minden ereje megvan.

A miniszterelnök ez utóbbi kijelentését igazolja az a távirati hírnök, hogy az orosz államügyészség megindította az eljárást mindama képviselők ellen, akik a viborgi manifesztumot aláírták. De viszont hogy a legteljesebb szigorúság sem ér semmit, azt egy másik távirati hírnök igazolja, amely szerint a volt дума forradalmi párti képviselőinek sikerült egy felhívást kinyomatniok és elterjesztetniok a nép között, amelyben egyenesen felhívják a parasztságot a forradalom megkezdésére.

Pétervár, augusztus 1. A szociáldemokrata dumaképviselőknek a tengerészethez és a hadsereghez intézett manifesztumának szövege a következő. A cár vonakodott a nép választottjait meghallgatni. Inkább a nagyhercegekre miniszterekre, tábornokokra és gazdag földbirtokosokra hallgatott, akik sem javaikról, sem dus jövedelmeikről lemondani nem akarnak. A rendőrség kémekekkel árasztotta el az országot, hogy megtizedelhesse a nagy orosz nemzetet. Vajjon fogtok-e a népre, testvéreitek, nővéreitek, atyáitok és anyáitok ellen sortűzet adni, amikor tudjátok, hogy testvéreitek a haza szabadságáért küzdenek. Mi, a nép törvényes képviselői mindenkor meg fogjuk védeni az egész munkás lakosság összes jogait. Éppen ennek megakadályozására kergette szét a kormány a dumát. Kijelentjük ezennel, hogy a дума nélkül a kormány intézkedései törvénytelenek. Katonák, nektek az orosz nép hadseregének és tengerészetének szent kötelességtek az orosz nemzetet a zsarnokságtól és a papi uralomtól megszabadítani. Mi, az orosz nép választottjai veletek leszünk a harcban. A hazáért, a népért és a szabadságért a kormány ellen, amely az országot eligazza.

Színház.

— **Első előadás a szigeti szinkörben.** A mármaroszigeti szinkörben, mint onnan nekünk éjjeli órákban telegrafálják, zsufolt ház előtt folyt le a szezonot megnyitó előadás. A közönséget és a város tanácsát Zilahy Gyula színigazgató üdvözölte hangulatos szép beszéddel, amelyben ígéretet tett, hogy társulatát ideális művészi szellemben fogja vezetni. A lelkes tapsal honorált szép beszéd után

megkezdődött a Gül-Baba előadása. A publikum nagy érdeklődéssel kísérte az előadást, és Zajos ovációkban részesítette Zilahyné Singhoffer Vilmát, aki Gábor diák szerepét játszotta. A tapsból bőségesen kivette részét Polgár Sándor (Mujkó), Békés Gyula (Gül-Baba), Fóthy Frida (Leilla) Karacs (Ali basa,) és Szakácsné. Holnap és holnapután a drámai ensemble mutatkozik be.

Festőművészek telepe Debrecenben.

Festőiskola a Nagyerdőn.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, augusztus 1.

Bihari Sándor, a nemrég elhunyt zseniális festőművész, egy téli délután kint járt a Nagyerdőn, egyedül — minden kíséret nélkül. Elbolyongott az alvó erdőben és annyi sok szép impressziót szerzett, hogy amikor visszatért a fővárosba, művésztársai előtt elragadtatással nyilatkozott a debreceni nagyerdő szépségeiről. Már ekkor propagandát igyekezett csinálni a Nagyerdőnek s rá akarta bírni művésztársait, hogy egy őszi és egy telet töltsenek el Debrecenben a Nagyerdőn. Sok színpompás őszi és még több kedves téli tájképnek ad anyagot a mindig kedves és barátságos erdő.

Amit Bihari Sándor nem tudott keresztülvinni, azt még az idei télen meg fogják tenni a magyar festőművészek kiválóbbjai. Amint értesülünk — a nagybányai és szolnoki festőiskola több illusztris tagja Debrecenben fogja eltölteni az idei őszi és telet. Egyrészt magyar típusokat fognak festeni, másrészt pedig téli és őszi tájképeket készítenek. A megbeszélés most folyik a művészek között, a kik az eddigi terv szerint a város két villáját vennék bérbe a téli hónapokban, és ott állítanák fel ideiglenes műtermeket.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz.

Az ipartestület ülése.

Beperelt szocialisták.

A jegyző távozása.

A ipartestület előljárósága tegnap délután népes előljárósági ülést tartott, a melyben a nyári szezonban szokatlan érdekes ügyeket tárgyaltak le. Az ülésről az alábbi tudósítás számol be.

Délután 4 órakor nyitotta meg az ülést Zelinger Ede elnök. A rendkívül népes ülésen megjelent Szávay Gyula az iparkamara: Vetéssy Béla r. fogalmazó az iparhatóság képviselőjében, továbbá dr. Tóth Kálmán ipartestületi jegyző s Kormos Gyula irodatiszt. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után következett az ülés legfontosabb tárgya. Kormos

Gyula ismertette azokat a vádakát melyekkel a kisiparosoknak a Koronában tartott gyűlésén az ipartestület igazgató-ságát s tisztviselőit illették.

Zelinger Ede elnök szólott először a tárgyhöz s indítványozta, hogy az előljáróság szólítsa fel a kisiparosok bizottságát, hogy nyilvánosan kérjen bocsánatot a sértésekért, mert ellenkező esetben az előljáróság a bíróság előtt fog elégtételt keresni. Az elnök után Kiss Ferencz, majd dr. Tóth Kálmán szólalt fel. Nem teszi magáévá — mondotta — az elnök felfogását. Ha egy embert valaki megsért s a sértő bocsánatot kér, az illető tudomásul veheti a bocsánatkérést. A köztisztviselőknek azonban másként kell eljárni. A szóban forgó vádakkal szemben csakis a bírósághoz lehet fordulni elégtételért s ő a maga részéről meg is fogja tenni kötelességét s a sértőket a bíróság elé fogja megidézteni. Itt azonban nemcsak az ő ügyéről van szó, hanem az egész előljáróság megsértéséről és így az előljáróság sem járhat el másként, mint ő. Ha azonban az előljáróság másként járna el, ő a maga részéről akkor is a bíróság előtt fog elégtételt kérni.

Jakab Károly s Tóth Sámuel felszólalásai után előbbi indítványát úgy módosította, hogy az ipartestület előljárósága tegyen hivatalosan panaszt a bíróságnál a sértők ellen s emellett az egyes sértett tisztviselők a maguk nevében külön is tessenek panaszt.

Az indítvány elfogadása után az elnök az azt indítványozta, hogy az előljáróság határozzon egyúttal a felett, hogy kit bizzon meg az ügy képviselőjével.

Ez az indítvány vitára adott alkalmat. Tóth Kálmán, az ipartestület volt elnöke hevesen kikelt az előljáróság korábbi határozata ellen, melylyel az alapszabályok megsemmisítésével az ügyészi állást megszüntette, mert a jelen is mutatja, hogy mennyire szükséges lenne az ügyészi állás betöltése.

Zelinger elnök visszautasítja Tóth Kálmán szavait, mert az előljáróság részéről alapszabálysejtelenség nem történt. Az ügyészi állás megszüntetésével az előljáróság nem gondolhatott a jelen esetre, de meg tekintettel volt arra, hogy az ipartestületnek jogász jegyzője van és így feleslegesnek tartotta az ügyészi tisztségre való kiadást.

Az elnök felszólalása után az előljáróság oly módon határozott, hogy az elnököt bizza meg, hogy kérjen fel ügyvédet a képviselő elvállalására.

Több-kisebbségi tárgyalás elintézése után Kormos Gyula felolvasta dr. Tóth Kálmán beadványát, melyben röviden bejelent, hogy a 6 év óta viselt jegyzői állásról lemond, a három hónapi felmondási határidővel.

Dr. Tóth Kálmán beadványát azzal egészíti ki, hogy ő teljesen a saját elhatározásából mondott le, harmadik személyek ebbeli elhatározására befolyást nem gyakoroltak.

Zelinger elnök tudomásul véve a lemondást, arra kérte dr. Tóth Kálmánt, hogy állását ne november elsején, hanem csak a legközelebbi évi közgyűlés után hagyja el. Hasonló értelemben szólalt fel Dávidházy Kálmán.

K. Tóth Sámuel hosszabb beszédben foglalkozott e kérdéssel. Szerinte az ipartestületre káros befolyással van, ha a tisztviselők gyakran változnak. Dr. Tóth Kálmán kitűnően megfelelt eddig hivatalának és szeretné, ha újra elválna azt. Kéri az előljáróságot, hogy azzal a megjegyzéssel válassza meg újlag 6 évre a jegyzőt, hogyha ügyei úgy fordulnak bármikor elhagyhassa állását.

Ezt kérik az előljáróságtól Tóth Kálmán és Nagy Lajos is. Dr. Tóth Kálmán válaszolt a felszólalásokra. Nehezen határozza el magát e fontos kérdésben, mert kvalifikációi őt más pályára vonzák, de azzal a kikötéssel mégis visszamarad állásában, ha időhöz nem kötik azt. Az előljáróság ily értelemben egyhangulag újra megválasztotta dr. Tóth Kálmánt jegyzővé.

Ezek után azon támadásokkal foglalkozott az előljáróság, melyet a Népszava indított a tisztviselői kar ellen. Zelinger bejelenté, hogy úgy ő mint a többi sértettek meg fogják tenni a megtorló lépéseket a népszava ellen a bíróságnál.

Ezzel az ülés fél 8 órakor véget ért.

— **A debreceni 48-as honvédek új ruhája.** Tizenhárman élnek még Debrecenben a nagy idők tanuiból, ama halhatatlanok közül, a kik ágyudörgés, puskaropogás között forró embervérrel itatott csatamezőn csodákat miveltek 57 év előtt. A debreceni öreg honvédek Debrecen városa új ruhákkal látta el. E célra 500 koronát szavazott meg. Az agg honvédek a holnapi évfordulón veszik fel az új egyenruhát. A debreceni tizenhárom 48-as honvédek ezek: Nagy József csapatvezető. Géder Pál, Nánási Mihály, Bundi Károly, Kenyeres Mihály, Gebei Sándor, Horváth Gábor, Domján György, Böszörményi Sándor, Szodrai Sándor, Varga János, Pap Pál és Kovács Mihály.

— **Szabadságon.** Orosz Endre, Hajdúvármegye árvaszéki ülnöke augusztus 11-én kezdi meg 14 napra terjedő szabadságát. — Takács Bálint városi igtató tegnap kezdte meg négy hétre terjedő szabadságidejét. Távollétében Iklódy János helyettesíti.

— **Építsenek korosmát!** A Szabadság egyik ó nevé munkása tegnapi számában elsiratván a uborkaszerezont és a sámsoni vasút hiábavalóságát, azt a leleményes slágeret vágja ki, hogy csak akkor lesz boldog Sámson községe és akkor lesz forgalmas, hogyha a vasút mellé egy korosmát épít majd valaki a melyet felkereshetnek a debreceni kirándulók Erre az ötletre mi azt mondjuk, hogy ne kövessék a sámsoniak. E helyett igyekezzenek kertészkedést baromfi és tojástenyésztést folytatni. Jó és olcsó árakkal árasszák el Debrecent. Meglátják, hogy már az első esztendőben egész kis kereskedelmi gócpont lesz Hajdu-Sámson, Ez többet fog használni a derék magyar községnek, mint az alkohol árulása, a melynek legfőlebb az lenne a vége, hogy a sámsoni virtus még nagyobb lenne, a kiránduló alkoholisták száma pedig a mostani létszámot is felülhaladná.

— **A Debreceni Tornaegyesület** vasárnap, augusztus 5-én rendezi második országos labdarugó versenyét. Ellenfele ezuttal a budapesti „Törekvés” sportegylet csapata lesz, mely utóbbi időkben rohamos javulása által vonta magára a figyelmet. Az összes fővárosi csapatok közül a Törekvés mérkőzik leggyakrabban vidéki csapatokkal s így kitűnő alkalom nyílik majd az összehasonlításra a D. T.

E. és a többi vidéki egyet csapatainak jóságára vonatkozólag. A Törökvis legutóbb Szegeden játszott és 4:2 arányban legyőzte az ottani csapatot. A D. T. E. csapata szorgalmasan gyakorol s tekintve a Ferencvárosi Torna Club ellen elért kitűnő eredményét, a legnagyobb bizalommal tekinthetünk vasárnapi szereplésére elé.

— **Gondy Károly nagy beteg.** Gondy Károly, debreceni fényképész, aki nyári üdülés céljából Bártfa fürdőre utazott, szerencsétlenség érte. Az öreg urat ugyanis tegnap — mint a fürdőből írják — a szél ütötte. A szerencsétlenség hírére Gondy Károly egy ismerőse kapta. Az öreg ur esete nagy részvétet keltett az egész városban.

— **Hivatalos eskü.** Weszprémy Barna közigazgatási gyakornokot tb. szolgabíróvá, Dr. Cseke Sándort pedig közigazgatási gyakornokká nevezte ki a főispán. Az újonnan kinevezett tisztviselők a hivatalos esküt tegnap tették le Pákozdy Sándor főjegyző, alispánhelyettes kezébe.

— **A vonat halottai.** Tegnap éjjel mint részletesen megírtuk, a Szatmár felől jövő személyvonat egyik harmadosztályu kocsija tetején két legény Szabó Ferenc és Makai Ferenc holttestére akadtak a debreceni állomáson. A nyomban foganatosított rendőr vizsgálat azt állapította meg, hogy a szerencsétlenség a cserei átjáró hidnál történt. Szoboszlai Sándor vizsgálóbíró tegnap délután helyszíni szemlét tartott és a rendőrvizsgálat adatait helyesnek találta. Beigazoltnak látta, hogy a szerencsétlenség ezen a helyen történt. Dr. Izsó és Dr. Láng törvényszéki orvosok a szerencsétlenül járt legények hulláját tegnap délután boncolták fel a közpórház hallottas kamarájában. A boncolásról jegyzőkönyvet vettek fel és a két hulla eltemetésére az engedélyt kiadták.

— **Andrássy a kivándorlás ellen.** A „Cunard” gőzhajózási társaság füzeteket bocsájtott ki, amelyben kiándorlásra csábítja a magyarságot. A füzeteket több millió példányban röpítette szét az országban. Andrássy belügyminiszter értesült erről. Első dolga volt a kivándorlásra csábító iratok továbbítását rendeletileg tiltani. A rendelkezés tegnap érkezett le Hajdumegye alispánjához és Debrecen város polgármesteréhez.

— **Öngyilkosság.** A debreceni kir. ügyészséghez távirat érkezett tegnap, amely szerint Békésy Imre nádudvari lakos, hajnalban Nádudvaron fölakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Tettének oka ismeretlen. A vizsgálóbírószág holnap száll ki a boncolás megejtése végett.

— **Gyanus holttest.** Gorgyán Julia hajdusámsoni leányt a sors egy kis gyermekkel ajándékozta meg. A kis gyermek tegnap délután hirtelen, valószínűleg gyanus körülmények között meghalt. A község előjárósága a halálesetet táviratilag bejelentette a vizsgálóbírószágnak. E távirat folytán ma Szoboszlai Sándor vizsgálóbíró helyettes és Dr. Izsó János törvényszéki orvos kiutaznak Hajdusámsónba. A holttestet felfogják boncolni. A vizsgál-

lat tehát kideríti, hogy bűnös uton mult-e ki a kis gyermek vagy természetes halállal.

— **A cséplőgépek felülvizsgálása.** A kereskedelemügyi miniszter rendelkezése folytán az első fokú iparhatóságoknak kötelessége a cséplőgépeket működési idején felülvizsgálni. A bősörményi polgármester és a központi főszolgabíró a miniszter rendelkezésének az elmúlt héten eleget tettek és a gépeket felülvizsgálták. A felülvizsgálásról tegnap tettek jelentést Hajdumegye alispánjának. E jelentés szerint a cséplőgépek teljesen szabályszerű módon hozattak üzembe és azokkal szabálytalanság nem volt észlelhető.

— **Irástudatlan nem vándorolhat ki.** Transvaal és Orange államok kormányzósága elhatározta, hogy országuk területére csak azokat a kivándorlókat engedik be, akik irni és olvasni tudnak. Andrássy belügyminiszter e körülményről tegnap értesítette az összes törvényhatóságokat. A leirat Hajdumegyéhez is megérkezett.

— **Kifosztott pince.** Erdélyi István Vigkedvü Mihály-utca 67. szám alatti lakásán nem mindennapi eset történt tegnap. Pincéjét feltörték és onnan tölgyfa ászkait, rossz ajtóit és kályha darabjait ellopták. A rendőrség a panaszt jegyzőkönyvbe vette és a vizsgálatot elrendelte.

— **Megakarta ölni a feleségét.** Mezei Mihályné sirva állított be tegnap a csendőrséghez ahol azt panasolta, hogy férje leakarta löni. A csendőrség Mezei Mihály ellen megindította a vizsgálatot.

— **Vendéglős kongresszus Miskolcra.** A magyarországi vendéglősök, kávéosok és koresmárosok egyesülete ez idei kongresszusát szeptember hó 11-én Miskolcra fogja megtartani. Az érkező vendégek tiszteletére nagyszabású ünnepeket rendeznek. A helybeli vendéglősök, kávéosok és koresmárosok csütörtökön délután a Korona-szállóban értekezletet tartottak az előkészítő munkálatok megbeszélése céljából. Az értekezlet, amelyen Bokros Károly elnökölt, egy szűkebb bizottságot küldött ki, amely hétfőn, m. hó 30-án ülést tartott, ahol az ünnepek programjait megállapították. Debrecenből nagy küldöttség vesz részt a kongresszuson, amelyet Hauer Bertalan elnök vezet.

— **Csirkefogók munkában.** A rendőrségnek sok dolgot adnak mostanában a csirkefogók. Hasztalan a razzia, a csirkefogók eszén a rendőrök ki nem fognak. Nem mulik nap, hogy tyuktolvajlás ne történjen. Az éjjel Sinka Sándor gymnasiumi tanár tyukolóját tisztelték meg látogatásukkal a fifikus csirkefogók és onnan 5 drb tyukot elloptak. Magnak csak a kakast hagyták ott. A rendőrség persze nyomoz.

— **Elitta a más pénzét.** Tóth Pál hajdudorogi fűszerkereskedő megbizta Jónás János fuvarost, hogy vásároljon részére egyet-mást Debrecenben. E célra 200 korona készpénzt adott át neki. Jónás János azonban ehelyett, hogy vásárolt volna, egy kurta koresmában sietett és vigadozott a 200 koronából. Megbizója a buza piacon találta meg alaposan berugva. A fuvaros ellen a rendőrségnél jelentést tett.

— **Kitüntetett iparossegéd.** Az ipartestület előjárósága tegnap délután tartott ülésében Kiss Imre timársegédet az iskolában elért kitűnő előmenetelért és iparban felmutatott kiválóságáért aranyéremmel és diszoklevéllel tüntette ki.

— **Nyaráló Debreceniek.** A Bártfa fürdői igazgatóság ma érkezett értesítése szerint legújabbán Bártfán nyarálnak Debrecenből Bechert Manóné, Bleier Simonné, Kérészy Árpádné, Hidvéger Miklósné és leánya, Pálffy Istvánné és leánya, Burai Istvánné és leánya, Lefkovicz Jakabné és leánya, Hajdunánásról pedig Zefier Izrael és leánya.

— **Elveszett.** A Szentanna utcától a Csapó-utcáig, esetleg a Bikától a Miklós-utcáig terjedő utvonalon elveszett egy fekete bőrtárca pénztartalmammal. A megtalálót kéri özv. Fodor Józsefné, hogy szíveskedjék a piac utca 40. számú házában levő lakására vinni, ahol az illető jutalomban részesül.

— **A Kludski-féle cirkus,** a mely a Simonffy-utca végén van, bámulatos dolgokat produkál estéről estére. 16 orosz-lánossal, egy sereg tigrissel, elefánttal olyan imponálóan merész dolgokat visznek végbe a cirkuszban, a mi ritkítja párját. Kludsky igazgató, a fiatal Kludsky, s Hauer utólérhetlen állatszoliditók. Az artista számok is kitűnnek. A cirkusz megérdemli a legmelegebb támogatást.

— **Meghaltak.** Az állami anyakönyvi hivatalban tegnap a következő halálozásokat jelentették be: Fekete Mária ev. ref. 11 éves, Nagy Imre Zoltán ev. ref. 7 hónapos, Lecze Mihály gör. kath. 5 éves.

— **Szédelgés élelmiszerekkel.** Bona Fortunato kőfaragó mesterhez tegnap beállított egy alak és egy doboz lipai turót ajánlott neki megvételre. Bona Fortunato megvette a doboz turót, de csak délután bontotta fel. Ekkor aztán bosszankodva látta, hogy a dobozban alig van néhány gramm turo, a többi közönséges vörös téglá. A becsapott kőfaragó panaszt tett a rendőrségen. Ahol az eljárást megindították a szédelgő ellen.

— **Uj iparos-segéd.** Az ipartestület tegnap délután tartott előjárósági ülésén a következő segédek nyertek szabaduló oklevelet: Bakó József kőműves, Bajdó Sándor lakatos, Kovács Imre asztalos, Pápay Béla lakatos, Becse Vilma női szabó, Kis Imre timár, Bécsi Ferenc kerékgyártó, Csáky László, vasesztergályos, Pallagi József cipész, Bogya László lakatos, Sárka István timár, Kovács Kálmán cukrász, Hannel Oszkár rézműves, Dohos Imre nyerges, Mihályi István lakatos, Borsos János szíjgyártó, Harangozó János kőműves, Kovács János kőműves, Jakab József szabó, Dudás János fodrász, Kovács Sándor asztalos, Biró Borbála női szabó, Kiss László bádigos és Borsos Erzsébet női szabó.

— **Elvesztett** egy szegény hetes fiú 60 koronát a Schmidt S. hangszer üzletből a Schwarcz Vilmos butorüzletig. Felkéri ez uton is a jószívű megtalálót, mivel nagyon szegény fiú, hogy a Schmidt S. hangszerész üzletébe legyen szives beadni.

— **Szepességi tanító a jövő tanévre** 1—2 magyar gyermeket a német nyelv elsajátítása céljából teljes ellátásra elfogad esetleg egy cserét is. A német nyelv eredményes megtanulásáért kezességet vállal. Cim: Szedélyi József községi tanító Bind, u. p. Márkusfalu (Szepes m.)

— **A „Hajdumegyei népbank”** Piac-utca 26. sz. nagytözsde épületében, minden törzsbetűre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

x **Papa, mama, baba, Mentze** Kossuth-utca 4 szám

x Ing- és kézelőgombok, meltük, óralánczok, nyaklánczok és függők a legszebb kivitelben Mentzénél.

Oyama ajándéka.

A japán tábornok egy magyarnak.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 1.

A japánok fényes diadalainak idején Schwarc Ignác budapesti vállalkozó Oyama tábornagnak értékes emléktárggyal kedveskedett.

A diadalmas hadvezérnek ugyanis küldött egy régi, művészetű kivitelű puskát, mely annak idején I. Napoleon fegyvere volt.

Oyama tábornagy Niski bécsi japán követ útján hosszabb levélben köszönte meg Schwarcnak az értékes ajándékot, melyet — mint írja — a tokiói fegyvermuzeumban közszemlére fog tenni. Oyama egyúttal értesíti Schwarcot, hogy hála-viszonyásául egy régi japán kardot fog neki küldeni.

Ez a kard tegnap érkezett Budapestre. A kardot, mely a bécsi japán követséget, a bécsi külügyminiszteriumot és a magyar belügyminiszteriumot is megjárta, ma kézbesítette a főváros hatósága Schwarc Ignácnak a következő levél kíséretében:

Tekintetes

Szwarc Ignác urnak
bányászati vállalkozó

Budapest.

Ama figyelem viszonzása képen, hogy Tekintetesség a bécsi japán követség közvetítésével Oyama márkí tábornagy részére egy fegyvert küldött diszajándékkul, Oyama tábornagy a tokiói cs. és kir. követség útján idejuttatott és jelen irattal egyidejűleg megküldött japán kardot szánta tekintetesség részére.

Budapest, 1906. július 29.

Főpolgármester helyett:

Bárczy s. k.,

polgármester.

Az Oyama által küldött régi kard valószínű remekműve a japáni ötvös művészetnek. A kard fogantyúja elefántesontból van, míg a kosara szinaranyból van verve. A hüvely ezüsből készült és arany lemezekkel van kirakva.

TAVIRATOK.

Polónyi veresége.

Budapest, aug. 1. A budapesti ügyvédi kamara viharos üléséről tudósítónk az éjszakai órákban a következőket jelenti. Baracs Marcell kamarai ügyész majdnem egy óra hosszáig beszélt és védelmezte Polónyi Gézá. Beszédét sokszor szakította félbe ideges megjegyzés, kiabálás. Egyedül Babó Mihály helyeselt, a nagy hangon beszélt.

— Igaza volt Polónyinak. A Világszabadságot el kellett kobozni. Jogos volt a mit tett, mert az ujságok sok hitványságot irnak.

Baracs Marcell után Vázsonyi Vilmos, majd Kadossa Marcell beszélt. Baracs ügyész egy óráig tartó zárbeszédet mondott, amelyet végül is

megabucgoltak. Ezután szavazás következett. Szavazás előtt Kadossa Marcell visszavonta indítványát, így Milasin Polónyit védő és Vázsonyi Vilmos Polónyi eljárását romló indítvány felett kellett szavazni. Névszerinti szavazás után Vázsonyi Vilmos indítványát fogadta el az ügyvédi kamara.

Az ülés este fél 7 órakor ért véget.

Jekelfalussy nyilatkozata.

Budapest, augusztus 1. Jekelfalussy honvédelmi miniszter ma nyilatkozatot tesz közé. Nyilatkozatában azt mondja, hogy azt az eljárást követte Kovács Gáborral szemben, amelyet részére Darányi kijelölt. A miniszter nyilatkozata nagy feltűnést keltett.

Öngyilkos polgármester.

Selmecbánya, augusztus 1. Kobb Béla selmecbányai polgármester ma ismeretlen okból szíven lötte magát.

Az őszi királygyakorlatok.

Bécs, augusztus 1. A bécsi helyőrség legnagyobb része tegnap elhagyta az osztrák fővárost és elindult Sziléziába, ahol ősszel a király jelenlétében nagy hadgyakorlat lesz.

A balesetek napja.

Budapest, augusztus 1. A mai nap Budapesten a balesetek napja. Több mint ötven áldozata van ennek az egy napnak. A Bodó kávéházban például, amelyet restauráltak, egy állvány lezuhant, s több munkást agyonzuzott. Volt ezenkívül több villamos elgázolás és nagyszámu öngyilkosság.

Zendülés egy svéd erődben.

Koppenhága, augusztus 1. A schwieborgi erődben a helyőrség egy része fellázadt, s formális csata fejlődött ki az erődt megostromló ezred és a zendülők közt. Az összeütközésnek 500 halott az áldozata.

Wekerle pénzügyminisztersége.

Budapest, aug. 1. Hivatalosan megcáfolják azt a hírt, hogy Wekerle Sándor lemond a pénzügyminiszterségről s utóda ebben az állásban Popovics Sándor lesz.

Zsidók az orosz hitsorsosokért.

A bécsi zsidók Goluchovskyhoz.

Express tudósítás.

Bécs, augusztus 1.

Az orosz zsidók védelmére az Ausztrában lakó zsidóság megmozdult. Mozgalmat indított érdekükben.

Mint jelentik, a bécsi zsidó hitközség és az Alliance bécsi fiókjának elöljárósága Goluchowsky gróf külügyminiszterhez a következő beadványt intézték:

Kegyelmes urunk! 1905. decemberében a bécsi zsidó hitközség elöljáróságának vezetésével 427 osztrák hitközség képviselőiben küldöttségben járultunk

Excellenciád színe elé. Azzal a kéréssel, hogy a külföldi hatalmak képviselőinek közreműködésével az orosz kormányhoz óvás intéztessék. Hogy az évek és évtizedek óta rendszeresen megismétlődő pogromoknak, melyben hitsorsosaink ezerszámra szervezett rablóbandák prédájává esnek, már vége vessék.

Az izgalom, amit az ilyen események — Kisenev, Homel, Sitomir, Klev, stb. — az egész világon felidéznek, még nem csillapodott és már újra kegyetlen üldözéseknek hirtelen érkezik hozzánk. Még naponta és óránként halljuk az Oroszországból menekülő áldozatok sóhajtait és már csatlakoznak hozzájuk a Bialisztokban legyilkoltak koldussá lett ittmaradtjai. Ezek az üldözések annál haszontalanabbak, veszedelmesebbek és vérlázítóbbak, minthogy előkészítésük és kivitelük a hozzánk beérkezett tudósítások szerint az orosz császári kormány beleegyezésével, sőt segítségével történik.

Azoknak a nyilvános hatalmasságok közbenjárásával, a kik épen a kormányt vannak hivatva képviselni A pogrom kitörése bizonyos helyeken már napokkal előbb mindenki előtt ismeretes. A megfenyegetett zsidók számára, akik a város illetékes hatóságainál védelmet keresnek, nincs védelem. És ott, ahol önvédelemre szervezkednek, ott hatósági erőszakkal lefegyverzik őket.

Rendőrség és katonaság támogatja a rablókat, a hivatalnokság, rendőrfőnök, katonatisztek, generálisok, parancsnokok és helytartók, akik a lázítást szitják, nem vonatnak felelősségre, sőt ahogy hirtelen jár, még meg is jutalmaztatnak. A huligánok, ezek a gyújtogató rablógyilkos bandák úgy viselkednek, mintha egy orosz császári kormány intézményei lennének.

Kegyelmes urunk! A megrázó események hatása alatt állva, megismételjük kérésünket a cs. és kir. kormány közbenjárása iránt és sürgősen kérjük, hogy a többi hatalmasságokkal egyetértőleg hatalmas befolyását étvényre juttassa. Hogy az orosz bandák garázdálkodásainak vége legyen. A szoros barátság, amely a még csak napok előtt elmondott legmagasabb trónbeszéd szerint Ausztria-Magyarországot az orosz birodalomhoz köti, nem engedheti feltüntetni az erkölcs és emberiség felemelt szavát, mint illetéktelen beavatkozást. Guttman lovag elnök, dr. Stern Alfréd elnök, dr. Lieben titkár.

Törvénykezés.

Ósbudavár tolvaja. Az Ósbudavári Folies Capriceban Pünkösdi napján majd hogy el nem maradt az előadás. A színészek rémülve vették észre, hogy elégán színpadi ruháik az előző éjjel az elzárt öltözőből ki lettek lopva. Másnap Sternberg automata helyiségében jart a tolvaj és az ott összegyűlt pénzeket szedte ki a felfeszített perselyekből. A lopások sikere elbizakodottá tette a tolvajt, s újra elment az automatákhoz, de akkor rajtavesztett. Gyöngyi Izsó színész uj fekete ruhájában fessegette a perselyeket, mikor a zajra a szomszédok figyelmessé lettek és rendőrrel elfogták. A tolvaj Krajcsik Pohl Ferenc, egy ipar iskolát végzett, jó családból való fiatal ember, ki az ellopott pénzt mindjárt Ósbudában el is mulatta. Ez ügyben ma volt a tárgyalás Füzesséry bíró elnöklete alatt. A törvényszék dr. Földes Árpád védő által előterjesztett enyhítő körülmények tekintetbe vételével a beismerő tolvajt másfél évi börtönre ítélte.

Tanügy.

A középiskolai tanulók száma.
Az elmúlt iskolaévben az ország középiskoláinak 62.500 beírt tanulója (az adatok 190 értesítő számadatai alapján ké szültek) közül 58.000 tett vizsgálatot is. Ezek közül jeles eredménnyel tett vizsgálatot is. Ezek közül jeles eredménnyel tett vizsgálatot 7,2 százalék, jól 19,5 százalék, elégségesen 54,3 százalék, egyből bukott 11,5 százalék, két tárgyból 2,05 százalék, többől 5 százalék. Viselet tekintetében jó minőségű volt 79 százalék, szabályszerű 20 százalék, kevésbé szabályszerű 0,8 százalék, rossz, vagy eltanácsolt 0,2 százalék. Hitfeleket szerint: római katolikus 44 százalék, görög katolikus 3 százalék, görög keleti, 5 százalék, ág. h. e. 9 százalék, ev. ref. 15 százalék, unit. 0,8 százalék, zsidó 23,2 százalék, magyar anyanyelvű 76,5 százalék, német 11,5 százalék, tót 3 százalék, oláh 6 százalék, rutén 0,1 százalék, horvát-szerb 0,5 százalék egyéb 0,4 százalék. Az iskolázatos szülők nagy többsége a tisztviselők és az értelmiség, azután az iparosok és kereskedők közül került.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1906. aug. 1.
Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Készárulanyha, határidők kartale.

1906. októberi buza	7.43.—44
1907. áprilisi buza	6.24.—25
októberi rozs	6.50.—51
1906. áprilisi rozs	5.44.—45
októberi zab	—
áprilisi zab	—
1907. májusi tengeri	—
1906. júliusi	—
1906. aug.	—
szeptemberi	—
1906. augusztusi repce	—

REGENY-CSARNOK.

Kexholmi Mária.

Regényes történet.

Írta: Rákosi Viktor.

Mint rendszeren, most is a tizenegyedik század üstjei kezdtek rotyogni legelőszőr. Ez a század ugyanis látván, hogy az elemőzsia makacs következetességgel a vállalkozók vagy a szállítók zsebében marad, egy szakaszt állított össze a legfurfangosabb gazemberekből, s e szakaszt megbizta a század élmezésével, ettől kezdve nem is koplalt a század soha, ma is fejedelmi lakomájuk volt: sült krumpli és minden legénynek forró tea egy pléhosajkával.

Epen a krumplit kezdték kikaparni a tűzből, mikor Csajenkó Mihály közvitéz elkiálltja magát:

— Fiuk, végem van, elvesztettem az amulettet.

Bajtársai összenéztek. Ez meghal holnap. Aztán felhangzott.

— Talán nem jól kerested a kebledben. Talán itt van a tűz körül. Hol haltál le utoljára?

De ez csak bátorításul hangzott. Mindenki érezte, hogy Csajenkónak vége.

— Anyámtól kaptam... A kazáni Szűz Máriát ábrázolta, régi börtökben... Apámat is megvédte... Nagypám csak egyszer felejtette otthon s aznap kitorpte a lábát... Megkeresem én, ha addig élek is...

— Ugyan hol, bolond?

— Hol? Megmondom. A reggeli táborhelyünkön. Sebesülteket hordtam a

felcsernek és csupa vér lett az arcom... meg a nyakam... Utána aztán megmosakodtam... ekkor kioldoztam elől az ingemet, ott veszhetett el.
Folytatjuk.

Fulard-selyem

65 krtól 3 forint 75 krig méterenként kimenő blouzek és ruhák.

Bérmentesítve és elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték forduló postával. **Henneberg selyemgyára Zürich.** II

Szabadalmazott új találmány

Cserépfedelek javítási költségeinek megtakarítása!

Értesitem a t. építő közönséget, hogy az általam feltalált és 16043/905. szám alatt szabadalmat nyert tető szegélyzetek alkalmazásánál a cserépfedeleken használatos volt habarcs munkák és azoknak évről-évre való megújítása fölöslegessé válik.

Találmányom egyszerű, olcsó és meglévő tetőszegélyzetekre is könnyen felerősíthető.

Ezen új rendszer alkalmazása által 30—40 évig felesleges a javítás s így óriási megtakarítás érhető el.

Mintákkal és költség-előirányzattal szívesen szolgál

Kiss Ignác

bádogos mester, Piacz-utca 34.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Batist-Mouseline.

Blous Zephirek.

Himzett vászon ruhák.

Mosó selymek.

Székely szövetek

férfi ruhára

óriási raktár!

Minden utazás és utánnomás büntetve lesz. Egyedül valódi a

Thierry balzsam

Allein echter Balsam von der Fabrikation in Pragraden A. Thierry in Pragraden bei Koblitz-Sauerbrunn.

csak a zöld apácza védjegye. Törvényesen védve. Rég híres, utólrhetetlen emésztési zavaroknál, gyomorgörs, kólíka, katarhus, mellbaj, influenza stb. stb. — Ára 2 kis, vagy 6 kettős üveg v. 1 nagy különleges üveg patent zárral 5 K franco.

Thierry centifolia kenőcs non plus ultra

minden még oly régi seb, gyladás, sérülés, ki-ebesedés, mindennemű daganatok ellen. Ára 2 tégely K 3.60 franco küld a pénz előleges beküldése vagy utánvétel mellett

THIERRY A. gyógyszerész.
Pragrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Könyvet, köszönetnyilvánítások ezrével ingyen és bérmentve.

Raktár Budapest Török József és Dr. Egger E. L. Lug oson Vértes L. gyógyszerészeknél.

Kölcsönököt

a legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

Debreczen, Piacz-utca 65. szám

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

Négyéves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törleszté.re.

Elsőrendű

gyógykülönlegességi üzlet

Rác Herman

„Angyal” Drogueriája

DEBRECZEN, Főtér 42. sz.

Lamprecht-palota.

Különlegesség: Bel és külföldi árukban, kötszerek, és betegápolási cikkekben.

Arckrémek, festékek, szivacs, piperecikkek, illatszerek, gazdasági cikkek, rovarirtó szerek stb. a legnagyobb választékban kapható.

Kamatozó

házi persely-betétek.

Azon cél elérésére, hogy egész kis összegek is gyümölcsözőleg elhelyezhetők legyenek, igen csinos kiállítású

házi takarékperselyeket

rendeztünk be, melyet **ingyen** bocsátunk feleink rendelkezésére.

E szabadalmazott perselyek használata világszerte rohamosan terjedt el és nagy kedveltségnek örvend.

Alföldi Takarékpénztár
Debreczenben.

1906-iki fiatal szárnyas!

Eleven érkezés biztosítva, franco mindenhova utánvétellel 7 drb nagy, kövér, vastag kakas frt 2.90. 4—5 drb nagy, kövér, óriás kacsá frt 3.15. 3 drb nagy, kövér, óriás liba frt 5.50 franco

Ellenberg's Exporthaus,

Skalat Ausztria N. 812.

Német levelezés.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni.

Teavaj naponta érkezik kilója 1 frt 40 kr. 1/2 kilós csomag 35 kr. Kertész Miklós fűszer és csemege üzletében Csapó-u.

Gazdák figyelmébe! Sonnenberg M. D. Utóda **Vass J.** zsák-, ponyva-, vászon-, pokrőcz- és zsinegarúk raktára, ponyva- és zsák kölcsön-intézet Debreczen, Széchenyi utca 6.

„Villamos” jó karban tartási bérlet villamos házi csengők. Házi és magán központi Telefonok, új berendezések és javítások szakszerű és olcsó Villamos felszerelések anyagok raktára. Magán telefonok kölcsön bérlet évi 20 kor.

felszereléssel együtt készit Földvári L. Debreczeni első Elektrotechnikai vállalat Debreczen Kossuth-utca 1 szám az udvarban. Telefon szám 168.

Épület és mulakatosághoz tanulók felvétetnek némi fizetéssel. (Czim a kiadóba.)

Eladó gerébtokos, felül világítás kétszárnyu ajtó és egy szecsavágó, Kar u. 17.

Kitűnő minőségű faj borok Szabó Gyula-féle Asztali 1 liter 35 kr. Ezerjő 1 liter 38 kr. Magyarádi óbor 1 liter 40 kr. Szegszárdi veres 1 liter 48 kr. A borok feltétlen tisztaságáért kezeskedem. Kontsek Gézánál Debreczen, Kossuth-utca.

Eladó karikahajós varrógépek. Sesta kert. Tóth István telep.

Eladó új ház a vargakertben a vasuthoz közel. Értekezhetni Papiszák Józsefnél, Fűvészkert-utca 2. számú köszörüs műhelyben.

Miklósné és Társa (börönd) koffer gyártó műhelye Debreczen, Piacz-utca 26. nagytörsde mellett. Nagy raktári tart saját gyártmányu kézi és láda kofferekben, saját gyártmányu utazó, piaci és iskola táskákban, kézi táskák, szivar-, cigarettá- és dohány tárazákban. Javítások és megrendelések pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Közép iskolát végzett jó családból való flu tanulónak felvétetik Pongrácz Géza papírüzletében.

Ora és ékszer javításokat legolcsóbban eszközöl Pintér Dezső órás- és ékszer üzletében Fötér 12. Stenczinger ház. Dus választék órák és ékszerekben.

Csizmadiá tanorezokat napibér mellett szegődtetünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

Két utczai szoba (külön lakosztály) a fötér közelében augusztus 1-től kereskedelmi irodának kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Kaptákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készitünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

Piacz-utcán vagy annak közelében 4 szobás lakás novemberre kerestetik. Czim a kiadóban.

Fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Ocska vasajtó igen olcsón eladó. Nemzetőr-utca 1. sz.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Védjegy.

Szép bajusz nyerhető a leggyorsabban a híres hajdusági bajuszpedrő

használata által, mely legjobb az egész világon. 1 doboz 50 fillér, 3 próbadoboz 2 kor. 15 fillér, 6 doboz 3 kor. és 65 fillér bérmentve utánvétellel.

Készíti

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszerár.

KÖNYVEK,

folyóiratok, bekötések, valamint bőr, plüss keretek, passepartouk stb.

Antalfy Ferencz

könyvkötészetében a legszolidabban készítettnek, Piacz-utca 31. a városházzal szemben.

Villamos Színház

a szénapiacson megnyilt.

Sima, tiszta, rezgés nélküli képek.

MŰSOR:

Augusztus 2. és 3-án:

1. A papucs alatt.
2. A szomszédok lámpája.
3. Érdekes versenymászás.
4. Megható védőbeszéd.
5. Egy percz késés, vagy nagyon gyors.
6. Furesa párbaj.
7. Szünnapok.
8. Béka fogás (szinezve.)
9. Az északsarki expeditió a jegestengeren.
10. Műsoron kívül.

Belépő díj: Első hely 30 kr., második 20 kr., harmadik 10 kr.

Kezdeteste 7 órától 11-ig, óránként. A hét folyamán **Mózes élete** kerül színre.

Világszerte híres a borszéki gyógy-borvíz.

A „Főkuti” gyógy-borvíz a legkellemebb italu, legszénsavasabb üdítő ásványvíz, ugy magában mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „Kossuth-kuti” gyógy-borvíz kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyuvíz, gazdag vas és mész tartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angol görvény kóroknál.

A „Boldizsár-kuti” gyógy-borvíz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti víz de kitűnő sikerrel használható a vese, húgy hólyag és köszvény bántalmak ellen, a légző és emésztőszervek hurutainál keleti nehézségeknél, megakadályozza a húgyhomok lerakódását.

Nagy lithium tartalmu. Húgyhajtó hatasu. Szénsav dús. Csira (bacillus) mentes.

Borszéki gyógyfürdő.

A ki sulyt helyez arra, hogy egészsége, ifjai frissesége megmaradjon, az jöjjön Borszékre a egészségének, újászületésének a forrásaihoz.

Gyógyító lényezők Borszéken: Magas fekvés (900 méter magasan fekszik fenyőerdőben). Tiszta, portó mentes levegő. Szénsavban gazdag vasas ivóforrások. Szénsavval telített hideg Jobogó-fürdők kitűnő vasas lápfürdők, melegített szénsavas kádfürdők, hideg vízzel gyógyító intézet, masszázs, villamos, tej- és savókúra, teraínkúra, Villamvilágítás.

Prospektusokkal, felvilágosítással szivesen szolgál a fürdőigazgatóság Borszék (Csikmegye) Naponta Dédáról—Borszékre kényelmes gyorskocsijárat. Utazás 6 óra. **Automobil járat.** Kapható Debreczenben: Klein Ignátz fűszernagykereskedő urnál, továbbá minden nagyobb úszer üz tetben, nevezetesebb szálló-, kávéház- és vendéglőben.

Utolsó-vasut állomás Dédá. Posta, távirtda és telefon helyben. Előjegyezhetni: gyorskocsi Dédá gyorskocsi állomás. Automobilra: Igazgatóság Borszék.

Nyomatott Hoffmann és Kronovicz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

DEBRECZENBEN,

előnyös kamattétel mellett

Kölcsönöket nyujt váltókra, kötelezvényekre, folyószámlára, értékpapirokra és árukra.

Kereskedők tárczaváltói és könyvköveteléseit leszámítolása.

Gazdáknak személyes hitel nyujtása az intézet kebelében létesült hitelegylet által.

Betétet elfogad gyümölcsötzetés czéljából, betéti könyvecskékre, cheque-számlára és pénztári jegyekre 4 1/2 kamatozás mellett.

Előlegeket nyujt kézi-zalog tárgyakra, várható termésre.

Ovadékkölcsönöket folyósít vállalkozók és bérlőknek.

Törlesztéses-kölcsönöket engedélyez 10—65 évig földbirtokokra és forgalom képes házakra.

Tőzsdéi megbízásokat elfogad értékpapírok vételére és eladására.

Külföldi pénznemeket bevált és flyenekkel szolgál.

Hitelleveleket ad a külföld bármely piacára.

○ Közelebbi szó vagy írásheli felvilágosítással készséggel szolgál az intézet ügyvezető-igazgatója.

Kitűnő minőségű pergett

KÁVÉ

mely izre, aromára és zamatra felülmulhatlan.

Naponta friss pörkölés.

Kapható

Félegyházy János

motorüzemű kávé pörköldéjében

Piacz- és Miklós-u. sarok.